

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΟΠΩΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

Τα επίθετα σε -ύς, -ιά, -υ, -ών -ούσα, -όν και -ης, -ης, -ες διατηρούν την κλίση των αρχαίων ελληνικών.

ο βαθύς, η βαθιά, το βαθύ

Ενικός αριθμός

Ονομαστική	ο βαθύς	η βαθιά	το βαθύ
Γενική	του βαθιού / του βαθύ	της βαθιάς	του βαθιού / του βαθύ
Αιτιατική	τον βαθύ	τη βαθιά	το βαθύ
Κλητική	- βαθύ	- βαθιά	- βαθύ

Πληθυντικός αριθμός

Ονομαστική	οι βαθιοί	οι βαθιές	τα βαθιά
Γενική	των βαθιών	των βαθιών	των βαθιών
Αιτιατική	τους βαθιούς	τις βαθιές	τα βαθιά
Κλητική	- βαθιοί	- βαθιές	- βαθιά

ο αληθής, η αληθής, το αληθές

Ενικός αριθμός

Ονομαστική	ο αληθής	η αληθής	το αληθές
Γενική	του αληθούς	της αληθούς	του αληθούς
Αιτιατική	τον αληθή	την αληθή	το αληθές
Κλητική	- αληθή	- αληθή	- αληθές

Πληθυντικός αριθμός

Ονομαστική	οι αληθείς	οι αληθείς	τα αληθή
Γενική	των αληθών	των αληθών	των αληθών
Αιτιατική	τους αληθείς	τις αληθείς	τα αληθή
Κλητική	- αληθείς	- αληθείς	- αληθή

ο ενδιαφέρων, η ενδιαφέρουσα, το ενδιαφέρον

Ενικός αριθμός

Ονομαστική	ο ενδιαφέρων	η ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Γενική	του ενδιαφέροντος	της ενδιαφέρουσας	του ενδιαφέροντος
Αιτιατική	τον ενδιαφέροντα	την ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Κλητική	-	-	-

Πληθυντικός αριθμός

Ονομαστική	οι ενδιαφέροντες	οι ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Γενική	των ενδιαφερόντων	των ενδιαφερουσών	των ενδιαφερόντων
Αιτιατική	τους ενδιαφέροντες	τις ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Κλητική	-	-	-

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

ΠΩΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΥΘΥ ΣΕ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

Ευθύς ονομάζεται ο λόγος, κατά τον οποίο μεταδίδονται τα λόγια κάποιου **άμεσα**, δηλαδή όπως ακριβώς τα είπε. Στον ευθύ λόγο, τα λόγια του ομιλητή μπαίνουν σε εισαγωγικά («...») ή πριν από τα λόγια μπαίνει παύλα (-).

«Τι μαγείρεις σήμερα;» ή

- Τι μαγείρεις σήμερα;

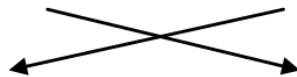
Πλάγιος ονομάζεται ο λόγος, κατά τον οποίο τα λόγια κάποιου μεταδίδονται **έμμεσα**. Δηλαδή, όχι ακριβώς όπως τα είπε ο ίδιος, αλλά όπως τα μεταφέρει ένα άλλο πρόσωπο. Στον πλάγιο λόγο δεν χρησιμοποιούμε εισαγωγικά ούτε παύλα.

Τον ρώτησα τι μαγείρεψε σήμερα.

Για να μετατρέψουμε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ:

- ✓ Προσθέτουμε τα ονόματα των προσώπων που μιλούν είτε βάζουμε κάποια αντωνυμία στη θέση τους.
- ✓ Χρησιμοποιούμε συνδέσμους (ότι, πως, να, αν...) για να ενώσουμε τις προτάσεις. Μετατρέπουμε δηλαδή τις ανεξάρτητες σε εξαρτημένες.
- ✓ Πριν από τα λόγια του προσώπου που μιλά, βάζουμε ρήματα όπως λέω, ρωτώ, ανακοινώνω, υποστηρίζω, ζητώ, παρακαλώ, απαντώ.
- ✓ Βάζουμε τα πρόσωπα των ρημάτων (συνήθως) στο τρίτο πρόσωπο ενικού ή πληθυντικού.
- ✓ Βγάζουμε τα εισαγωγικά, την παύλα και το ερωτηματικό (αν υπάρχει).
- ✓ Μπορεί να χρειαστεί να αλλάξουμε τους χρόνους.
- ✓ Αλλάζουμε τα χρονικά επιρρήματα:
 - Τώρα – τότε
 - Αύριο – την επόμενη μέρα
 - Σήμερα – την ίδια μέρα
 - Χθες – την προηγούμενη ημέρα
 - Αυτή τη στιγμή – εκείνη τη στιγμή

«Αύριο θα γράψουμε διαγώνισμα», ανακοίνωσε η δασκάλα στα παιδιά

Η δασκάλα ανακοίνωσε στα παιδιά **ότι** αύριο θα γράψουν διαγώνισμα.

ΠΩΣ ΕΝΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ

Όπως είδαμε και στην 11^η ενότητα:

Οι προτάσεις συνδέονται μεταξύ τους με:

⇒ **Με παρατακτική σύνδεση:**

Όταν συνδέουμε **δύο όμοιες** προτάσεις. Δηλαδή, όταν συνδέουμε **ανεξάρτητη με ανεξάρτητη** ή **εξαρτημένη με εξαρτημένη** ίδιου είδους (π.χ. χρονική με χρονική).

[Ο Γιώργος ξύπνησε] [και έφυγε για το σχολείο]

Συνδέονται δύο κύριες προτάσεις.

Διαβάζει (ώστε να γράψει καλά) (και να περάσει τις εξετάσεις)

Συνδέονται δύο αποτελεσματικές προτάσεις.

Οι παρατακτικοί σύνδεσμοι είναι:

- ✓ Συμπλεκτικοί: και, κι, ούτε, μήτε, ουδέ, μηδέ
- ✓ Αντιθετικοί: μα, αλλά, παρά, όμως, ωστόσο, μόνο
- ✓ Διαχωριστικοί: ή, είτε
- ✓ Συμπερασματικοί: λοιπόν, επομένως, συνεπώς, άρα, ώστε

*** Προσοχή:**

- Δεν βάζουμε κόμμα πριν τους συμπλεκτικούς και τους διαχωριστικούς συνδέσμους.

- Βάζουμε κόμμα πριν από τους αντιθετικούς όταν συνδέουν προτάσεις (δηλαδή όταν υπάρχει ρήμα πριν και μετά τον σύνδεσμο)

⇒ **Με υποτακτική σύνδεση**

Όταν συνδέουμε **δύο διαφορετικές** προτάσεις. Δηλαδή ανεξάρτητη με εξαρτημένη ή εξαρτημένη με εξαρτημένη διαφορετικού είδους (π.χ. χρονική με αιτιολογική).

[Πάρε με τηλέφωνο,] (όταν φτάσεις)

Συνδέονται μια κύρια με μια δευτερεύουσα (χρονική)

Οι υποτακτικοί σύνδεσμοι είναι αυτοί που ξεκινούν δευτερεύουσες προτάσεις:

- ✓ Ειδικοί: *πως, ότι, που*
- ✓ Βουλευτικός: *να*
- ✓ Ενδοιαστικοί: *μη, μην, μήπως*
- ✓ Χρονικοί: *όταν, σαν, ενώ, καθώς, κάθε που, αφού, αφότου, πριν, μόλις, προ-τού, προτού, ώσπου, ωστόσο, όσο που, εφόσον, άμα, εκεί που, ευθύς ως*
- ✓ Αιτιολογικοί: *γιατί, επειδή, καθώς, διότι, μια και, μια που*
- ✓ Υποθετικοί: *αν, εάν, άμα, σαν*
- ✓ Τελικοί: *να, για να*
- ✓ Αποτελεσματικοί: *ώστε, ώστε να, που*
- ✓ Εναντιωματικοί / παραχωρητικοί: *αν και, μολονότι, παρ' όλο που, και αν, μόλο που, έστω και αν, παρ' ό,τι, ενώ*

⇒ Με ασύνδετο σχήμα

Όταν **όμοιες προτάσεις** βρίσκονται η μία δίπλα στην άλλη και συνδέονται **μόνο με κόμμα**.

[Στο πάρτι φάγαμε,] [ήπιαμε,] [χορέψαμε,] [περάσαμε υπέροχα!]

Συνδέονται τέσσερις κύριες προτάσεις.

* **Θυμάμαι:** Πρόταση είναι μια ομάδα λέξεων που έχει νόημα. Σε μια περίοδο, οι προ-τάσεις είναι όσες και τα ρήματα!

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΟΠΩΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

Με βάση τη Γραμματική της ενότητας, θυμάμαι:

-ύς, -ιά, -ύ

* Όπως το επίθετο ο βαθύς, η βαθιά, το βαθύ κλίνονται τα επίθετα:
ελαφρύς, βαρύς, μακρύς, παχύς, πλατύς, φαρδύς, τραχύς και άλλα.

* Σε επίσημο ύφος, κάποια επίθετα σχηματίζονται όπως τα επίθετα σε **-ύς, -εία, -ύ** και χρησιμοποιούνται σε στερεοτυπικές εκφράσεις, όπως: *ταχεία αμαξοστοιχία, οξεία γωνία και άλλα.*

-ής, -ής, -ές

* Όπως το επίθετο ο αληθής, η αληθής, το αληθές κλίνονται τα επίθετα:
ευγενής, ασθενής, δημοφιλής, επιμελής, επιεικής, διεθνής, αγενής και άλλα.

* Προσέχω: το αρσενικό και το θηλυκό έχουν ίδιες καταλήξεις.

-ών, -ούσα, -όν

* Όπως το επίθετο ο ενδιαφέρων, η ενδιαφέρουσα, το ενδιαφέρον κλίνονται τα επίθετα:
πρωτεύων, δευτερεύων, μέλλων, εποπτεύων, υπάρχων, φλέγων, επείγων και άλλα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΟΓΟΥ

ΠΩΣ ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Για να πάρουμε πληροφορίες από κάποιον πρέπει να κάνουμε τις κατάλληλες ε-ρωτήσεις. Μπορούμε να ζητήσουμε κάποιες πληροφορίες για τη ζωή του, το επάγγελμά του, τα όνειρά του. Πρέπει ωστόσο να επικεντρωθούμε στο θέμα για το οποίο θέλουμε να του πάρουμε συνέντευξη.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

Πρόλογος

Πού και πότε συνέβη.

Κυρίως Θέμα

Ποια πρόσωπα συμμετέχουν. Τι είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι αναγνώστες για τα πρόσωπα αυτά;

Τι έγινε στην αρχή.

Τι έγινε στη συνέχεια. Ποιο γεγονός είναι σημαντικό.

Ποια είναι τα συναισθήματα των προσώπων; Πώς αλλάζουν τα συναισθήματά τους;

Τι έγινε στο τέλος;

Επίλογος

Ποιο είναι το αποτέλεσμα του γεγονότος;

Ποιο συμπέρασμα προκύπτει;

Πώς ένιωσαν τα πρόσωπα;

Ποια είναι η γνώμη μας;

** Προσέχουμε να μη χρησιμοποιούμε τη λέξη 'εγώ'.*

** Η αφήγηση πρέπει να είναι γρήγορη και παραστατική. Δεν γράφουμε πολλά λόγια για θέματα που δεν σχετίζονται άμεσα με την ιστορία.*

** ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι ερωτήσεις του σχεδιαγράμματος είναι βοηθητικές προς τη ροή της έκθεσης! Δεν γράφω απλώς τις απαντήσεις.*

ΠΩΣ ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Για να φτιάξουμε μια εικονογραφημένη ιστορία:

- 1) Γράφουμε ή βρίσκουμε την ιστορία που θέλουμε να εικονογραφήσουμε.
- 2) Χωρίζουμε την ιστορία σε μέρη / σκηνές.
- 3) Για κάθε σκηνή της ιστορίας φτιάχνουμε ένα πλαίσιο.
- 4) Ζωγραφίζουμε τους ήρωες και το χώρο.
- 5) Φτιάχνουμε «συννεφάκια» και μέσα γράφουμε τα λόγια των ηρώων.

Προσέχω:

** Τα λόγια των ηρώων πρέπει να είναι σύντομα και σαφή.*

** Βάζουμε τα κατάλληλα σημεία στίξης για να εκφράσουμε τα συναισθήματα των ηρώων.*

